

Abstrakt

Diplomová práca opisuje vojenskú výcvikovú misiu Európskej únie (EUTM) v Mozambiku, ktorá operuje v krajine od roku 2021. EU pri jej tvorbe stavala na základoch Portugalskej výcvikovej misie, ktorá začala pár mesiacov pred EUTM. Práve Portugalsko je dlhoročný partner svojej bývalej kolónii z Afrického kontinentu, s ktorou od doby Karafiátovej revolúcie pravidelne aktualizuje bilaterálny Rámcový program spolupráce v oblasti obrany, tzv. Programa-Quadro. V reakcii na povstanie militantnej skupiny Ansar al-Sunna wa Jama'a (ASWJ) v severnom regióne Mozambiku Cabo Delgado, v októbri 2017 sa začalo Portugalsko zaoberať možnosťou o doplnenie nového Projektu 6 v Programe obrannej spolupráce s Mozambikom. Mal podporovať výcvik a budovanie kapacít Mozambických ozbrojených síl (FADM) pre oblasť protipovstaleckých operácií. K potvrdeniu Projektu došlo podpisom nového Programa-Quadro v Lisabone, v máji 2021, obidvomi ministrami národnej obrany Portugalska ako aj Mozambiku. Portugalskí predstavitelia zároveň využili príležitosť predsedníctva v Rade EU v prvej polovici 2021 k prerokovaniu možnosti uskutočnenia EUTM v Mozambiku. Mala nadviazať na Portugalskú výcvikovú misiu s cieľom posilniť spôsobilosti FADM pomocou ich zlepšenia ich vybavenia a vytvorením Síl rýchlej reakcie (QRF). Zároveň sa práca zaoberá mandátom na zriadenie misie, ktorý bol podpísaný Vysokým predstaviteľom EU pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, Josepom Borrellom, v júli 2021, podložený žiadosťou mozambického prezidentom Filipem Nyusim zo septembra 2020 o nevykonnú vojenskú pomoc. Práca sa zameriava na vplyv Portugalska na založenie EUTM v Mozambiku a jeho následný priebeh.